

Elektroniczne postępowanie upominawcze po zmianach

dr Gabriela Bar¹

Celem niniejszego opracowania jest omówienie zmian w elektronicznym postępowaniu upominawczym wprowadzonych ustawą z 10.7.2015r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw². Większość z nich wynika z potrzeby dostosowania regulacji elektronicznego postępowania upominawczego (EPU)³ do zmienionych powołaną nowelą przepisów ogólnych o procesie, w szczególności dotyczących wnoszenia pism procesowych poprzez system teleinformatyczny sądu i doręczeń elektronicznych oraz ujednoczenia kompetencji referendarzy sądowych. Istotną nowością w przepisach o elektronicznym postępowaniu upominawczym jest możliwość złożenia wraz z pozwem wniosku o umorzenia postępowania w określonych wypadkach, gdy powód jest wyłącznie zainteresowany uzyskaniem w EPU nakazu zapłaty, a procedowanie w ramach tzw. postępowania zwykłego byłoby dla niego ekonomicznie nieefektywne.

Uwagi wstępne

Nowelizacją z 10.7.2015 r. dokonano zmiany większości przepisów Kodeksu postępowania cywilnego dotyczących EPU, a także dodano nowe regulacje – art. 505³⁸ i 505³⁹ KPC. Większość zmian weszła w życie 8.9.2016 r., jednak uprawnienie do złożenia przez powoda wraz z pozwem wniosku o umorzenie postępowania może być realizowane dopiero od 1.3.2017 r. (art. 23 pkt 1a ZmKC).

Wyłączenie zastosowania w EPU przepisów o innych postępowaniach

Omawianą nowelą ustawodawca nie tylko wykluczył w EPU możliwość łączenia go w jakimkolwiek zakresie i na jakimkolwiek etapie z innym postępowaniem odrębnym³, lecz także wyłączył zastosowanie art. 139 § 5 KPC (art. 505²⁹ KPC).

Wyłączenie zastosowania w EPU przepisów o innych niż postępowanie upominawcze postępowaniach odrębnych jest uzasadnione przede wszystkim względami natury formalnej wynikającymi z elektronicznej formy komunikacji z sądem. W szczególności złożenie pozwu w EPU uniemożliwia dołączenie do pozwu dokumentów (art. 505³² § 1 KPC). Wyklucza to m.in. uzyskanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym (por. art. 485 KPC). Ustawodawca wyłączył także możliwość łączenia przepisów o EPU i innych postępowaniach odrębnych z przepisami o europejskim postępowaniu nakazowym (art. 505¹⁵ § 2 KPC) i europejskim postępowaniu w sprawie drobnych roszczeń (art. 505²¹ § 2 KPC). Możliwe jest rozpoznanie w EPU spraw z zakresu prawa pracy albo spraw należących do postępowania uproszczonego, ale z wyłączeniem zastosowania przepisów o postępowaniach dla nich właściwych⁴. Przepisy o innych postępowaniach odrębnych znajdują zastosowanie

do postępowania wszczętego w EPU, gdy sprawa trafi do sądu właściwości ogólnej pozwanego na skutek wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty.

Wyłączenie możliwości zastosowania w EPU art. 139 § 5 KPC było podyktowane okolicznością, iż w zakresie nieuregulowanym w przepisach o EPU oraz przepisach o „zwykłym” postępowaniu upominawczym (art. 497¹–505 KPC) do EPU stosuje się przepisy o postępowaniu zwykłym⁵. Tymczasem nie jest możliwe – ze względów natury formalnej (komunikacja elektroniczna) – złożenie wniosku o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 139 § 5 KPC, w systemie teleinformatycznym e-sądu ani też wydanie przez ten sąd takiego zaświadczenia. Ponadto o zaświadczenie tego rodzaju strona występuje w sytuacji, gdy został wniesiony sprzeciw od nakazu zapłaty (także wówczas gdy jest on składany wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu). W wypadku skutecznego złożenia sprzeciwu nakaz zapłaty straci moc, a sprawa zostaje przekazana do sądu właściwości ogólnej pozwanego, do którego to sądu powinien też trafić wniosek o wydanie zaświadczenia z art. 139 § 5 KPC⁶.

Rola referendarza sądowego

Do czasu wejścia w życie nowelizacji z 10.7.2015 r. przepisy o EPU wskazywały na kompetencję referendarza sądowego do wykonywania czynności w elektronicznym

¹ Autorka jest radcą prawnym.

² Dz.U. poz. 1311; dalej jako: nowelizacja z 10.7.2015 r. lub ZmKC.

³ Por. A. Zieliński (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Wyd. 9, Legalis/el. 2017, komentarz do art. 505²⁹ KPC.

⁴ K. Piasecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. T. 2, Legalis/el. 2014, komentarz do art. 505²⁹ KPC.

⁵ J. Widło, Elektroniczne postępowanie upominawcze, Warszawa 2010, s. 48.

⁶ Por. J. Gołaczyński, D. Szostek (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, [w:] J. Gołaczyński, D. Szostek (red.), Informatyzacja postępowania cywilnego. Komentarz, Legalis/el. 2016, komentarz do art. 505²⁹ KPC.

postępowaniu upominawczym. W wyniku zmiany art. 497¹ § 3 KPC i wprowadzenia ogólnej zasady, zgodnie z którą czynności w postępowaniu upominawczym może wykonywać referendarz sądowy, art. 505³⁰ § 1 KPC stał się zbędny.

W związku z tym, że w EPU stosuje się przepisy o postępowaniu upominawczym (z odrębnościami wynikającymi z charakterystyki postępowania elektronicznego), do orzekania w sprawach kierowanych do e-sądu są uprawnieni referendarze sądowi.

Referendarz sądowy w EPU ma kompetencje do wydania nakazu zapłaty, a także innych zarządzeń i postanowień w kwestiach formalnych⁷. W zakres jego kompetencji nie wchodzi natomiast wykonywanie tych czynności, których podjęcie może nastąpić na rozprawie⁸. Od nakazu zapłaty wydanego przez referendarza sądowego do sądu, przed którym wytoczono powództwo, wnosi się sprzeciw. W pozostałych przypadkach – skargę na referendarza sądowego (art. 503 § 1 KPC w zw. z art. 505³⁸ KPC).

Artykuł 505³⁰ § 2 KPC w obecnym brzmieniu zakłada utrwalanie czynności sądu, referendarza i przewodniczącego wyłącznie w systemie teleinformatycznym. Oznacza to, że pierwotnie wszelkie czynności procesowe są dokonywane i utrwalane elektronicznie oraz że wyłączone jest prowadzenie akt sądowych w formie papierowej⁹.

Wnoszenie pism przez system teleinformatyczny

W EPU powód wnosi pisma wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego (art. 505³¹ § 1 KPC), a jeżeli dodatkowo pozwany dokona wyboru wnoszenia pism procesowych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dalsze pisma w sprawie wnosi wyłącznie za pośrednictwem tego systemu (art. 505³¹ § 1 KPC). O skutkach wniesienia pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego sąd poucza pozwanego przy pierwszym doręczeniu (art. 505³¹ § 4 KPC).

Z przepisów Kodeksu postępowania cywilnego dotyczących postępowania zwykłego usunięto nieprecyzyjne pojęcie „złożenie pisma drogą elektroniczną”, zastępując je sformułowaniem „złożenie pisma za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie sądowe”. W związku z tym przereformowano także przepisy o EPU, aby nie powtarzały zasad wyrażonych już wcześniej. Zmieniono § 1 w art. 505³¹ KPC, który poprzednio stanowił, iż pisma procesowe powoda niewniesione drogą elektroniczną nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu. Regułą, wyrażoną w art. 125 § 2¹ KPC, jest bowiem, iż pisma niewniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie wywołują skutków prawnych, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma do sądu, o czym sąd poucza wnoszącego pismo. Dodatko-

wo w EPU zastosowanie znajdzie nowy przepis – art. 125 § 2² KPC – zgodnie z którym skutkiem wniesienia pisma z pominięciem systemu teleinformatycznego będzie odeślanie przez przewodniczącego takiego pisma wnoszącemu i zawiadomienie go o bezskuteczności czynności.

Zasadą wyrażoną art. 126 § 5 KPC jest, że pismo procesowe wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym¹⁰ albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP, jednak zgodnie z nowym art. 505³¹ § 2¹ KPC¹¹ pisma wniesione za pośrednictwem systemu teleinformatycznego nie wymagają opatrzenia ich podpisem, o którym mowa w art. 126 § 5 KPC. Oznacza to, że w EPU nadal jest dopuszczalne posługiwanie się podpisem elektronicznym nadawanym w systemie teleinformatycznym obsługującym to postępowanie, co nie wyklucza użycia elektronicznego podpisu kwalifikowanego.

Zanim pozwany zdecyduje się na wniesienie pisma poprzez system teleinformatyczny, powinien znać skutki prawne takiego wyboru, dlatego odnośne pouczenie pozwanego jest dokonywane przez e-sąd, na podstawie art. 505³¹ § 4 KPC, przy pierwszym doręczeniu, tj. co do zasady przy doręczeniu pozwanemu nakazu zapłaty wraz z pozwem¹².

Wniosek o umorzenie postępowania w przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty

Do pozwu składanego w EPU zastosowanie znajdują przepisy ogólne o procesie, w szczególności art. 126, 126¹ oraz 187 KPC, z tym zastrzeżeniem, że – zgodnie z nowym brzmieniem art. 505³² § 1 KPC – powód nie ma obowiązku załączania dowodów do pozwu. Jest to wyjątek od reguły wyrażonej w art. 128 § 2 KPC, zgodnie z którą do pisma procesowego wnoszonego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dołącza się poświadczony elektronicznie odpisy załączników. W EPU jednak art. 128 KPC nie stosuje się na mocy wyraźnego wyłączenia wprowadzonego przez ustawodawcę w art. 505³² § 1 KPC *in fine*.

⁷ Por. K. Weitz, [w:] T. Ereciński (red.), Komentarz. Kodeks postępowania cywilnego, t. 2, Warszawa 2012, s. 1018.

⁸ J. Widło, *Elektroniczne...*, s. 51.

⁹ Por. art. 505³¹ § 2 KPC i § 272a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 23.2.2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. Nr 38, poz. 249 ze zm.). Tak: J. Gołaczyński, D. Szostek (red.), *Kodeks...*, komentarz do art. 505³⁰ KPC.

¹⁰ W rozumieniu przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 910/2014 z 23.7.2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.Ur. UE L Nr 257, s. 73).

¹¹ Art. 505³¹ ust. 2¹ został dodany nowelizacją z 10.7.2015 r. i wszedł w życie 1.7.2016 r.

¹² J. Gołaczyński, D. Szostek (red.), *Kodeks...*, komentarz do art. 505³¹ KPC.

Ponadto w EPU nie stosuje się art. 126 § 3 KPC, który ustanawia wymóg dołączenia do pisma procesowego będącego pierwszym pismem w sprawie pełnomocnictwa albo odpisu pełnomocnictwa, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który wcześniej nie złożył pełnomocnictwa (art. 126 § 3¹ KPC)¹³.

Istotną zmianą jest rozwiązanie przyjęte w art. 505³² § 4 KPC, które przewiduje możliwość złożenia przez powoda wraz z pozwem wniosku o umorzenie postępowania w przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty lub uchylenia nakazu zapłaty. W uzasadnieniu projektu nowelizacji z 10.7.2015 r. wskazano, iż analiza dotychczasowego funkcjonowania elektronicznego postępowania upominawczego skłania do wprowadzenia możliwości złożenia przez powoda wniosku o umorzenie postępowania w razie zaistnienia określonych zdarzeń procesowych, bowiem w wielu wypadkach powód jest wyłącznie zainteresowany uzyskaniem w EPU nakazu zapłaty. W sytuacji gdy jest to niemożliwe, procedowanie w ramach tzw. postępowania zwykłego lub innego postępowania odrębnego może być dla powoda ekonomicznie nieefektywne, co sprawia, że w przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty lub uchylenia nakazu zapłaty powód cofnąłby pozew. Wobec tego, wzorując się na instytucji istniejącej w europejskim postępowaniu nakazowym, ustawodawca wprowadził możliwość złożenia już w pozwie wniosku o umorzenie postępowania w określonych sytuacjach, tj. w przypadkach przewidzianych w art. 505³² § 4, art. 505³³ § 3 oraz art. 505³⁴ § 3 KPC¹⁴. Przepisy te weszły w życie 1.3.2017 r.

Co do zasady w sytuacji, gdy sędzia lub referendarz orzekający w EPU stwierdzi, że:

- 1) roszczenie jest bezzasadne (art. 499 § 1 pkt 1 KPC);
- 2) przytoczone okoliczności budzą wątpliwości (art. 499 § 1 pkt 2 KPC);
- 3) zaspokojenie roszczenia zależy od świadczenia wzajemnego, którego powód nie wykonał (art. 499 § 1 pkt 3 KPC);
- 4) miejsce pobytu pozwanego nie jest znane, tj. powód nie dysponuje aktualnym adresem pozwanego albo doręczenie pozwanemu nakazu nie może nastąpić w kraju (art. 499 § 1 pkt 4 KPC);
- 5) data wymagalności kwoty wskazanej w pozwie będzie wcześniejsza niż trzy lata poprzedzające złożenie pozwu (art. 505^{29a} KPC),

sprawa jest przekazywana do sądu według właściwości ogólnej. Jednakże przekazanie takie nie nastąpi, gdy powód zawarł w pozwie wniosek o umorzenie postępowania na wypadek braku podstaw do wydania nakazu. Sąd ma wówczas obowiązek umorzenia postępowania, a koszty procesu ponosi powód (art. 505³³ § 3 KPC).

Wniosek o umorzenie postępowania w przypadku uchylenia nakazu zapłaty

Złożenie wraz z pozwem wniosku o umorzenie postępowania umożliwia powodowi zapobieżenie uchyleniu nakazu zapłaty i przekazaniu sprawy do sądu według właściwości ogólnej (art. 505³⁴ KPC).

Sąd z urzędu uchyla nakaz zapłaty, jeżeli (art. 502¹ KPC):

- 1) doręczenie nakazu zapłaty nie może nastąpić z przyczyn wskazanych w art. 499 pkt 4 KPC (gdy miejsce pobytu pozwanego nie jest znane lub doręczenie pozwanemu nakazu nie może nastąpić w kraju – zob. art. 502¹ § 1 w zw. z art. 505²⁸ KPC);
- 2) po wydaniu nakazu okaże się, że pozwany w chwili wniesienia pozwu nie miał zdolności sądowej, zdolności procesowej albo organu powołanego do reprezentowania, a braki te nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego (art. 502¹ § 2 w zw. z art. 505²⁸ KPC).

Dodatkowo w przypadku niemożności doręczenia nakazu zapłaty (art. 499 pkt 4 KPC) powód jest wzywany do usunięcia w wyznaczonym terminie przeszkody w doręczeniu. Usunięcie przeszkody może polegać na ustaleniu miejsca zamieszkania lub pobytu pozwanego na terenie kraju, w którym to miejscu nakaz zapłaty będzie mógł zostać mu doręczony. Jeśli przeszkoda nie zostanie usunięta, to w dalszym ciągu nie dojdzie do uchylenia nakazu i przekazania sprawy sądowi właściwości ogólnej, gdy powód wraz z pozwem złożył wniosek o umorzenie postępowania. W takim przypadku sąd umarza postępowanie, orzekając o kosztach jak przy cofnięciu pozwu.

Wymogi dla sprzeciwu od nakazu zapłaty w EPU

Przed zmianami wprowadzonymi nowelizacją z 10.7.2015 r. przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące sprzeciwu od nakazu zapłaty stanowiły, że ten środek zaskarżenia nie wymaga uzasadnienia i przedstawienia dowodów, jednak w sprzeciwie pozwany powinien przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy (art. 505³⁵ KPC). Regulacja ta zakładała także, że w pozostałym zakresie art. 503 § 1 KPC zd. 2 nie stosuje się.

Od 8.9.2016 r. przepisy o EPU nie ustanawiają dla sprzeciwu od nakazu zapłaty żadnych wymogów, stanowiąc jedynie, że do sprzeciwu nie dołącza się dowodów (art. 505³⁵ KPC). Uchylenie regulacji, zgodnie z którą „w pozostałym zakresie

¹³ *Ibidem*, komentarz do art. 505³² KPC.

¹⁴ Por. uzasadnienie projektu nowelizacji z 10.7.2015 r., druk sejmowy Nr 2678, <http://orka.sejm.gov.pl> (dostęp z 19.2.2017 r.).

przepisu art. 503 § 1 zd. 2 nie stosuje się¹⁵, powoduje, że art. 503 § 1 KPC w zakresie nieuregulowanym odmiennie w przepisach o EPU będzie miał zastosowanie. Niemniej z uwagi na to, że nakaz zapłaty w EPU traci moc w razie skutecznego wniesienia sprzeciwu zawsze w całości (art. 505³⁶ § 1 KPC), pozwany nie ma obowiązku stosowania się do art. 503 § 1 KPC, zgodnie z którym w piśmie pozwany powinien m.in. wskazać, czy zaskarża nakaz w całości, czy w części, przedstawić zarzuty przeciwko żądaniu pozwu oraz wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie¹⁵.

Sprzeciw od nakazu zapłaty w EPU jest pismem procesowym, a zatem powinien, co do zasady, odpowiadać wymogom z art. 126 KPC, z wyjątkiem § 3 tego przepisu, który dotyczy dołączenia pełnomocnictwa (art. 126 § 3¹ KPC). Nie było zatem potrzeby, by w treści art. 505³⁵ KPC powtarzać wymogi stawiane pismom procesowym lub sprzeciwowi w zwykłym postępowaniu upominawczym. W konsekwencji należy przyjąć, iż w sprzeciwie pozwany powinien wskazać nakaz, który zaskarża, oraz przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy (art. 25 § 2, art. 202 zd. 1, art. 1165 § 1, art. 202¹, art. 1105 § 2 i 3 KPC).

Pozwany jest obowiązany przytoczyć także okoliczności faktyczne i dowody na ich poparcie, choć dowodów tych do sprzeciwu pozwany nie musi załączać. Obowiązek powołania w sprzeciwie faktów zmierzających do wykazania bezzasadności roszczenia powoda oraz dowodów na ich poparcie wynika pośrednio z treści art. 505³⁵ KPC, a w obecnym stanie prawnym bezpośrednio z art. 503 § 1 KPC, który ma zastosowanie w EPU na mocy art. 505²⁸ KPC¹⁶.

W zwykłym postępowaniu upominawczym w przypadku skutecznego wniesienia sprzeciwu sprawę kieruje się na rozprawę. W EPU w takich sytuacjach e-sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej (art. 505³³ § 1, art. 505³⁴ § 1, art. 505³⁶ § 1 KPC), którą ustala się na podstawie miejsca zamieszkania (pobytu) lub siedziby pozwanego (art. 27–30 KPC)¹⁷.

Dodatkowo omawiana nowelizacja przesądziła, że w razie wniesienia sprzeciwu nie pobiera się opłaty uzupełniającej od pozwu, a art. 130³ § 2 KPC nie stosuje się (art. 505³⁶ KPC). Zmiana ta stanowi potwierdzenie stanowiska zajętego przez SN w uchwale SN z 10.10.2013 r.¹⁸, zgodnie z którą w razie wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym opłata sądowa od pozwu nie podlega uzupełnieniu.

Zakres braków podlegających uzupełnieniu

Sprecyzowaniu i ujednoczeniu stanowiska judykatury i doktryny co do zakresu braków, do których uzupełnienia

sąd właściwości ogólnej może wezwać stronę po przekazaniu sprawy na podstawie art. 505³³, 505³⁴ lub 505³⁶ KPC, służy zmiana art. 505³⁷ KPC.

Odnośnie do braków formalnych przewodniczący zwoła powoda wyłącznie do wykazania umocowania lub przedłożenia pełnomocnictwa, wraz z którym powód powinien przedłożyć dowód wniesienia opłaty skarbowej od złożenia dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa¹⁹ oraz odpis pełnomocnictwa dla strony przeciwnej. Wezwanie takie powinno być jednak kierowane do strony wyłącznie w sytuacji, gdy stwierdzenie umocowania przez sąd nie jest możliwe na podstawie wykazu lub innego rejestru, do którego sąd ma dostęp drogą elektroniczną (m.in. Krajowy Rejestr Sądowy, Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, Rejestr Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą, Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności – PESEL, Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON).

W zakresie braków fiskalnych powód jest zobowiązany do wniesienia uzupełniającej opłaty sądowej od pozwu tylko po przekazaniu sprawy do sądu właściwości ogólnej w przypadku braku podstaw do wydania nakazu zapłaty (wskazanych w art. 505³³ KPC) albo w przypadku uchylecia nakazu zapłaty z urzędu na podstawie art. 505³⁴ KPC. W uzasadnieniu nowelizacji z 10.7.2015 r. wskazano, że powodem takiego rozwiązania jest okoliczność, iż procedowanie w ramach EPU rodzi oszczędności w zakresie kosztów rozpoznawania spraw, a zwłaszcza kosztów doręczeń, wobec tego powód uiszcza obniżoną opłatę od pozwu, a ponadto jest zwolniony z obowiązku uiszczenia opłaty uzupełniającej od pozwu w razie prawidłowego wniesienia sprzeciwu.

Termin usunięcia braków, o których mowa w art. 505³⁷ KPC, to dwa tygodnie od daty doręczenia wezwania. Jest to termin ustawowy, niepodlegający przedłużeniu, którego zachowanie warunkuje skuteczne dokonanie przez stronę czynności procesowej²⁰.

Konsekwencją nieusunięcia braków pozwu jest umorzenie postępowania. Na postanowienie o umorzeniu postępowania przysługuje zażalenie (art. 394 § 1 KPC), przy czym powód może je złożyć zawsze, a pozwany tylko wtedy, gdy doręczono mu to postanowienie.

Tylko wówczas gdy powód uzupełni braki pozwu²¹, pozwany powinien być wezwany do uzupełnienia braków

¹⁵ A. Zieliński (red.), Kodeks..., komentarz do art. 505³⁵ KPC.

¹⁶ J. Gołaczyński, D. Szostek (red.), Kodeks..., komentarz do art. 505³⁵ KPC.

¹⁷ M. Tchórzewski, P. Telenga, Elektroniczne postępowanie upominawcze. Komentarz, Warszawa 2010, s. 54.

¹⁸ III CZP 56/13, OSNC 2014, Nr 6, poz. 57, s. 25.

¹⁹ Art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy z 16.11.2006 r. o opłacie skarbowej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 783 ze zm.).

²⁰ Por. postanowienia SN: z 20.1.1967 r., I CZ 149/66, OSNC 1967, Nr 9, poz. 158, oraz z 27.7.1999 r., I CZ 77/99, Legalis.

²¹ Por. K. Flaga-Gieruszyńska (red.), Postępowanie w sprawach gospodarczych, Legalis/el. 2014.

sprzeciwu poprzez wykazanie umocowania, jeśli sprzeciw został wniesiony przez przedstawiciela ustawowego, organ albo osobę wymienioną w art. 67 KPC oraz o ile stwierdzenie umocowania przez sąd nie jest możliwe na podstawie wykazu lub innego rejestru, do którego sąd ma dostęp drogą elektroniczną, lub przedłożenia pełnomocnictwa. Przewodniczący ma obowiązek wezwania do złożenia tych dokumentów w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania. W wypadku nieusunięcia braków sprzeciwu w postaci dokumentów wykazujących umocowanie sąd nie odrzuca sprzeciwu – zastosowanie mogą znaleźć art. 70 § 2 lub art. 177 § 1 pkt 6 KPC²².

Zażalenie na postanowienie wydane w EPU oraz skarga o wznowienie postępowania

Do czasu wejścia w życie nowelizacji z 10.7.2015 r. w przepisach o EPU nie były uwzględnione odrębności związane z elektronicznym trybem postępowania w odniesieniu do rozpoznania zażalenia na postanowienie wydane w EPU oraz skargi o wznowienie postępowania.

Obecnie nie budzi wątpliwości, że rozpoznanie zażalenia na postanowienie wydane w EPU następuje w składzie jednego sędziego, a w postępowaniu toczącym się na skutek zażalenia art. 505³⁰ § 2 i art. 505³¹ KPC stosuje się odpowiednio (art. 505³⁸ KPC). Regulacja ta jest wyjątkiem od reguły, zgodnie z którą rozpoznanie sprawy wszczętej na skutek zażalenia następuje w składzie trzech sędziów zawodowych (art. 367 § 3 zd. 1 KPC w zw. z art. 397 § 2 KPC). Z kolei odpowiednie stosowanie art. 505³⁰ § 2 i art. 505³¹ KPC oznacza, że czynności sądu rozpoznającego zażalenie powoda i – ewentualnie – pozwanego, który zdecydował się na elektroniczną komunikację z sądem, mogą być dokonywane i utrwalane wyłącznie w systemie teleinformatycznym e-sądu.

Słowa kluczowe: procedura cywilna, elektroniczne postępowanie upominawcze, EPU, nowelizacja EPU, nowela KPC, zmiany KPC, umorzenie postępowania na wniosek powoda, referendarze sądowi.

Dodanie przepisu jednoznacznie regulującego kwestię właściwości sądu w wypadku skargi o wznowienie postępowania, które toczyło się jako postępowanie odrębne na podstawie przepisów art. 505²⁸ i n. KPC (art. 505³⁹ KPC), jest o tyle istotne, że zgodnie z ogólną regułą, wyrażoną w art. 405 KPC, do wznowienia postępowania z przyczyn nieważności oraz na podstawie przewidzianej w art. 401¹ KPC właściwy jest sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, a jeżeli zaskarżono orzeczenia sądów różnych instancji, właściwy jest sąd instancji wyższej. Z kolei do wznowienia postępowania na innej podstawie właściwy jest sąd, który ostatnio orzekał co do istoty sprawy. Stosowanie powyższej regulacji do EPU miałyby ten skutek, że w przypadku nakazu zapłaty, który uprawomocnił się wobec niewniesienia sprzeciwu przez pozwanego, sądem właściwym do dokonania oceny, czy zostały spełnione wymagania skargi o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym nakazem lub czy zachodzą przesłanki do zastosowania art. 410 § 1 KPC oraz do rozpoznania samej skargi, byłby tzw. e-sąd, czyli SR Lublin-Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny. Tymczasem, zgodnie z nową regulacją, w razie wniesienia skargi o wznowienie postępowania e-sąd przekazuje sprawę do sądu według właściwości ogólnej, który jest właściwy także do orzekania w przedmiocie wznowienia postępowania²³.

Podsumowanie

Omówione zmiany należy ocenić pozytywnie, jako zmierzające do ujednoczenia reguł obowiązujących w obu postępowaniach upominawczych – „tradycyjnym” i elektronicznym oraz wyeliminowania przepisów stanowiących swoiste *superfluum* wobec przepisów ogólnych o czynnościach procesowych.

²² J. Gołaczyński, D. Szostek (red.), Kodeks..., komentarz do art. 505³⁷ KPC.

²³ A. Zieliński (red.), Kodeks..., komentarz do art. 505³⁹ KPC.

Amendments in electronic writ of payment proceedings

The purpose of this article is to review the amendments in the electronic writ of payment proceedings introduced by the Act of 10.7.2015 amending the Civil Code, the Civil Proceedings Code and some other laws. Most of them result from the need to adjust the electronic writ of payment proceedings to the revised rules of the general part of Civil Proceedings Code, particularly in regard to the filing of pleadings through the court IT system, electronic court deliveries and the unification of judicial clerk competencies. A significant new feature in the electronic writ of payment proceedings is the possibility of filing the claim along with an application for discontinuance of proceedings in certain cases if the plaintiff is interested only in obtaining a writ of payment, and continuance of proceedings under general provisions would be economically ineffective.

Key words: civil proceedings, electronic writ of payment proceedings, civil proceedings amendment, discontinuance of proceedings at the plaintiff's request, court referendary.